

На основу члана 15. Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 89/05), члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), у складу са споразумима о слободној трговини које Босна и Херцеговина примјењује, а којима је предвиђено стицање статуса овлашћеног извозника, директор Управе за индиректно опорезивање БиХ (у даљем тексту: Управа), доноси

УПУТСТВО

О УСЛОВИМА И НАЧИНУ СТИЦАЊА СТАТУСА ОВЛАШЋЕНОГ ИЗВОЗНИКА

ГЛАВА I. УВОДНЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овим Упутством се детаљније прописују начин и услови за стицање статуса овлашћеног извозника: подношење захтјева, пријем захтјева, провјера код подносиоца захтјева, провјера познавања правила о поријеклу робе, издавање одобрења, коришћење царинског овлашћења, вођење евиденције, чување документације, контрола овлашћеног извозника, измјене и допуне одобрења и укидање одобрења.

Члан 2.

(Дефиниције)

Изрази коришћени у овом Упутству значе:

- (1) "Овлашћени извозник" је онај извозник којем Управа за индиректно/неизравно опорезивање (у даљем тексту: Управа) изда одобрење и додијели број царинског овлашћења за примјену поједностављеног поступка доказивања поријекла робе.
- (2) "Ималац одобрења" је лице које може дати изјаву о поријеклу на рачуну, отпремници или било којем другом комерцијалном документу који довољно детаљно описује производе о којима је ријеч и тако омогућава њихову идентификацију, без обзира на вриједност пошиљке.
- (3) "Надлежни регионални центар" је регионални центар на чијем подручју подносилац захтјева/извозник има сједиште, односно пребивалиште и обавља увозно/извозне радње.
- (4) "Пошиљка" значи производе које један извозник истовремено шаље једном примаоцу или производе обухваћене једним превозним документом који покрива њихову допрему од извозника до примаоца или, у недостатку таквог документа, производе обухваћене једним рачуном.
- (5) "Изјава о поријеклу" обухвата и појам "изјава на рачуну" који се користи у одређеним преференцијалним споразумима.

Члан 3.

(Правни основ)

Правни основ за стицање статуса овлашћеног извозника садржан је у одредбама међународних споразума о слободној трговини које је Босна и Херцеговина потписала са другим земљама/странама, односно припадајућим протоколима о дефиницији појма "производи с поријеклом" и начинима административне сарадње (у даљем тексту: Протокол) као и Прилогом I Дефиниција појма "производи с поријеклом" и методе административне сарадње Регионалне конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о поријеклу робе (у даљем тексту: Прилог I Конвенције).

ГЛАВА II. СТИЦАЊЕ СТАТУСА ОВЛАШЋЕНОГ ИЗВОЗНИКА

Члан 4.

(Услови за стицање статуса овлашћеног извозника)

- (1) Извозник регистрован на подручју Босне и Херцеговине може поднијети захтјев за стицање статуса овлашћеног извозника у складу са споразумима о слободној трговини, који изричито прописују овакву могућност.
- (2) Стицањем статуса овлашћеног извозника, извозник ће за робу с поријеклом давати изјаву о поријеклу на рачуну или другом комерцијалном документу. Изјава о поријеклу мора бити у прописаном облику и садржавати број додијеленог царинског овлашћења.
- (3) Статус овлашћеног извозника може добити сваки извозник (било да је произвођач или трговац) из Босне и Херцеговине који испуњава слиједеће услове:
  - a) да је произвођач или трговац производа за које тражи овлашћење за сачињавање изјаве о поријеклу или је са произвођачем производа за које тражи овлашћење, у таквим пословним односима, који несметано и јасно обезбеђују доказивост услова за стицање статуса производа са поријеклом,
  - b) да је извозио производе за које тражи овлашћење за давање изјаве о поријеклу,
  - c) да је давао вјеродостојне и правилне информације о поријеклу робе,
  - d) да је спреман у сваком тренутку доставити одговарајућу документацију којом доказује поријекло предметних производа,
  - e) да нема неизмиреног дуга по основу индиректних пореза на дан провјере тог услова, а прије издавања одобрења. Провјеру у вези испуњености овог услова врши доносилац одобрења,
  - f) да има запослено најмање једно лице које је дужно успјешно проћи провјеру познавања правила о поријеклу робе.

Члан 5.

(Подношење захтјева)

- (1) Извозник који тражи статус овлашћеног извозника подноси писмени захтјев Сектору за царине - Одјеку за тарифу, вриједност и поријекло, на образцу из Прилога I овог Упутства.
- (2) Уз захтјев из става (1) овог члана извозник доставља:
  - a) списак производа на нивоу тарифног броја (прве четири цифре Царинске тарифе) са детаљним описом производа за које тражи овлашћење за давање изјаве о поријеклу по поједностављеном поступку,
  - b) назив међународних споразума о слободној трговини и списак земаља/страна у које се предметни производи извозе са доказима о поријеклу,
  - ц) Изјаву извозника из члана 6. овог Упутства,
  - д) Изјаву о одрицању од потписивања изјаве о поријеклу, уколико одговорно/а лице/а изјаву о поријеклу неће потписивати (Прилог III),
  - e) за сваки производ из тачке а) овог става правни основ за стицање поријекла робе (цјеловито добијени производи, довољно обрађени или прерађени производи, производи добијени кумулацијом поријекла), унесен у образац из Прилога II - Изјава о испуњености услова за стицање поријекла за сваки тарифни број производа намијењеног извозу,

- ф) списак производа за који се тражи поједностављен поступак доказивања поријекла робе, а који су извезени у претходном периоду, као производи са поријеклом и у које земље/стране,
- г) доказе о испуњености услова за стицање статуса робе са поријеклом (увјерење о кретању робе ЕУР.1 или изјава о поријеклу, изјава добављача, опис обрада или прерада на материјалима без поријекла, увозно/извозна царинска документација),
- х) доказ о постојању пословних односа (уговор), у смислу члана 4. став (3) тачка а) када извозник није уједно и произвођач производа за који се тражи овлашћење за давање изјаве о поријеклу,
- и) уколико захтјев подноси трговац треба приложити и уговор о пословној сарадњи,
- ј) списак одговорних лица која предлаже за давање изјава о поријеклу (име и презиме, послови које лице обавља код подносиоца захтјева, контакт телефон и својеручни потпис),
- к) адресу на којој обавља производњу и складиштење или дистрибуцију робе,
- л) овјерену копију извода из судског регистра
- м) оригиналан доказ о плаћеној административној такси.

Члан 6.

(Изјава извозника)

Изјавом из члана 5. став (2) тачка ц) извозник се обавезује:

- а) да ће изјаву о поријеклу давати само за производе који испуњавају услове за стицање статуса преференцијалног поријекла, као и остале услове предвиђене конкретним међународним споразумом о слободној трговини (нпр. појам "пошиљке", услов директног транспорта, одредбе о забрани поврата или изузећа и сл.),
- б) да ће у сваком тренутку царинским органима дати на увид сву тражену документацију, дозволити преглед пословних књига и омогућити друге видове контрола које буду потребне,
- ц) да преузима пуну одговорност у вези нетачних навода о поријеклу робе, погрешне примјене правила о поријеклу робе или било које друге злоупотребе овлашћења,
- д) да ће изјаве о поријеклу потписивати искључиво лице које испуњава услове из члана 4. став (3) тачка ф),
- е) да, уколико одлучи да изјаву не потписује, преузима пуну одговорност за сваку непотписану изјаву о поријеклу по којој га је могуће идентификовати, као да ју је својеручно потписао,
- ф) да води уредну евиденцију издатих изјава о поријеклу и чува сву документацију на основу које је изјава о поријеклу дата најмање три године од датума издавања,
- г) да ће пратити сљедивост материјала који се употребљавају у производњи.

Члан 7.

(Пријем захтјева)

- (1) Након пријема захтјева, Сектор за царине - Одсјек за тарифу, вриједност и поријекло врши преглед документације и провјерава да ли је иста достављена у складу са одредбама из члана 5. и 6. овог Упутства.

- (2) Уколико су испуњени прописани услови, провјеру евантуалног неизмиреног дуга по основу индиректних пореза врши Сектор за пословне услуге. Ако се код подносиоца захтјева утврди неизмирени дуг по основу индиректних пореза, Сектор за царине - Одсјек за тарифу, вриједност и поријекло ће донијети Рјешење о одбијању захтјева, осим у случају када подносилац докаже да му је, прије подношења захтјева, у складу са прописима о индиректном опорезивању, рјешењем Управе одобрено одгођено плаћање или плаћање истог у ратама и да је, у случају ако му је одобрено плаћање истог у ратама, измирио износе рата доспјелих за плаћање до дана провјере поднијетог захтјева.

Члан 8.

(Комисија)

- (1) Директор Управе ће на приједлог помоћника директора Сектора за царине формирати сталну Комисију за провођење поступка по захтјевима за стицање статуса овлашћеног извозника (у даљем тексту: Комисија).
- (2) Комисију ће чинити службеници Одсјека за тарифу, вриједност и поријекло и Група за тарифу, вриједност и поријекло робе, а који раде на пословима поријекла робе.

Члан 9.

(Провјера код подносиоца захтјева)

- (1) Ако се утврди да су услови из члана 5., 6. и 7. овог Упутства испуњени, Комисија ће извршити провјеру датих информација код подносиоца захтјева, која укључује: обилазак производног погона, начин вођења пословне евиденције, систем архивирања документације ради оцјене да ли такав начин чувања и архивирања омогућава контролу царинском органу, могућности праћења сљедивости поријекла материјала који се употребљавају у производњи, као и едукативни разговор са лицима предложеним од стране подносиоца захтјева.
- (2) Комисија може од подносиоца захтјева затражити и допуну документације ради утврђивања чињеница које могу утицати на доношење одлуке за издавање одобрења.
- (3) Када подносилац захтјева за статус овлашћеног извозника већ има одобрење које је издато на основу сличних или још строжијих услова (нпр. АЕО), та се чињеница може узети у обзир приликом обраде захтјева.

Члан 10.

(Провјера знања)

- (1) Одговорна лица предложена од стране подносиоца захтјева морају успјешно проћи провјеру знања из области поријекла робе. Провјера знања се састоји од писменог и усменог дијела провјере коју проводи Комисија из члана 8., о чему се сачињава записник.
- (2) Уколико предложена одговорна лица не покажу довољан степен знања из ове области, биће им омогућено да још једном приступе провјери знања, а уколико ни тада не задовоље, донијете се Рјешење о одбијању захтјева због неиспуњености услова.

Члан 11.

(Издавање одобрења)

- (1) Ако су испуњени сви прописани услови, Сектор за царине издаје Одобрење о стицању статуса овлашћеног извозника (у даљем тексту: Одобрење), у року од шездесет дана од дана пријема комплетног захтјева.
- (2) Одобрење се издаје на неодређено вријеме и примјењује се од дана наведеног у Одобрењу, а важи све док имаоца Одобрења испуњава прописане услове.

- (3) Одобрење садржи податке везане за имаоца Одобрења, број царинског овлашћења, врсту роба које су предмет извоза, земље/стране или групе земаља у које се роба извози, правила на основу којих роба има статус робе с поријеклом, име лица која су овлашћена за праћење поједностављеног поступка доказивања поријекла, права и обавезе овлашћеног извозника, датум почетка примјене Одобрења.
- (4) Број царинског овлашћења овлашћени извозник уписује у прописани текст изјаве о поријеклу, а састоји се од:
- ИСО ознаке за Босну и Херцеговину,
  - редног броја царинског овлашћења,
  - задња два броја године у којој се издаје Одобрење.
- Примјер: БА/200/19
- (5) Одобрење се издаје у пет примјерака, од којих се по један доставља имаоцу Одобрења, Кабинету директора, надлежном регионалном центру, Одсјеку за царинску контролу и Одсјеку за тарифу, вриједност и поријекло (у спис).
- (6) Ако се утврди да подносилац захтјева не испуњава услове за тражено Одобрење, Сектор за царине, доноси рјешење о одбијању захтјева.

Члан 12.

(Корипћење царинског овлашћења)

- (1) Царинско овлашћење за поједностављен поступак доказивања поријекла робе се користи приликом извоза робе наведене у Одобрењу, за коју су испуњени услови за стицање статуса робе с поријеклом у земље/стране наведене у Одобрењу.
- (2) Овлашћени извозник може, уколико су испуњени услови из Протокола и/или Прилога I Конвенције, користити царинско овлашћење и за потврђивање поријекла робе из других земаља/страна.

Члан 13.

(Вриједност пошиљке)

Након добијања Одобрења, овлашћени извозник приликом извоза робе даје изјаву о поријеклу на рачуну или другом комерцијалном документу, без обзира на вриједност пошиљке.

Члан 14.

(Изјава о поријеклу)

- (1) Текст изјаве о поријеклу мора бити у потпуности исти као прописани текст у прилогу Протокола односно Прилога I Конвенције, написан на једном од службених језика у Босни и Херцеговини или на енглеском језику, у који је уписан и број царинског овлашћења из члана 11. овог Упутства.
- (2) Изјаву о поријеклу овлашћени извозник ће откуцати машином, отиснути печатом или одштампати на рачуну или другом комерцијалном документу, као нпр. отпремница, предрачун или packing листа, из којег је јасно видљиво о којим производима са поријеклом се ради. Превозна исправа не може се сматрати комерцијалним документом, обзиром да то није властити документ овлашћеног извозника, већ га је издао превозник или шпедитер.
- (3) Изјава о поријеклу на посебном обрасцу није дозвољена. Иста се може поднијети искључиво на посебном листу комерцијалног документа, ако лист очигледно представља њен дио. Ако комерцијални документ има неколико страница, свака страница мора бити номерисана, мора бити наведен укупан број страница, те на посљедњој страници треба дати изјаву о поријеклу.
- (4) На комерцијалним документима на којима је наведена изјава о поријеклу производи морају бити детаљно

описани ради идентификације. Ако роба наведена на рачуну или другом комерцијалном документу има преференцијално поријекло у различитим земаљама или групама земаља, треба навести називе или службене скраћенице (ИСО ознаке) земаља или групе земаља.

- (5) Уколико на комерцијалним документима имамо робу са преференцијалним и робу без преференцијалног поријекла потребно је иза сваке ставке, у загради, навести земљу поријекла. Постоји и могућност да се ставка узастопно означе бројевима, те да се на крају наведе који се бројеви односе на робу с поријеклом, а који на робу без поријекла.

Члан 15.

(Потписивање изјаве о поријеклу)

Изјава о поријеклу не мора бити потписана од стране овлашћеног извозника или одговорног лица, уколико је уз захтјев поднесена изјава прописана на обрасцу из Прилога III овог Упутства којом је преузета пуна одговорност за сваку изјаву о поријеклу, као да је својеручно потписана.

Члан 16.

(Вођење евиденције)

- (1) Овлашћени извозник је дужан водити евиденцију издатих изјава о поријеклу.
- (2) Евиденција из става (1) овог члана мора садржавати слиједеће податке:
- број и датум комерцијалног документа,
  - датум издавања изјаве о поријеклу,
  - државу за коју је роба намијењена (отпремљена),
  - опис робе и тарифни број из Царинске тарифе БиХ,
  - број и датум извозног царинског документа.

Члан 17.

(Чување документације)

Овлашћени извозник је дужан три године чувати:

- копије рачуна или других комерцијалних докумената на којима је дата изјава о поријеклу,
- сву документацију која садржи информације важне за утврђивање поријекла робе,
- копије доказа о поријеклу материјала и дијелова који су били употријебљени у производњи робе на коју се изјава о поријеклу односи.

Члан 18.

(Контрола овлашћеног извозника)

- (1) Контрола овлашћеног извозника је стална активност контролних органа Сектора за царине.
- (2) Контрола овлашћеног извозника се мора обавити након шест мјесеци од дана издавања одобрења.
- (3) Обавезна контрола испуњености услова врши се и у:
- случају значајнијих промјена прописа којима је регулисана област преференцијалног поријекла,
  - случају постојања основане сумње да имаоца Одобрења више не испуњава прописане услове.
- (4) Овлашћени извозник је дужан, на захтјев царинских органа, дати на увид сву расположиву документацију, као и омогућити контролу пословних књига и рачуноводствене документације, који садрже податке значајне за утврђивање поријекла робе.
- (5) Контролни органи Сектора за царине ће након извршене контроле Одсјеку за тарифу, вриједност и поријекло доставити примјерак записника.

Члан 19.

(Накнадно издата изјава о поријеклу и дупликат)

- (1) У изузетним случајевима овлашћени извозник може дати изјаву о поријеклу након извоза робе, уколико

- такав доказ није издат у вријеме извоза због нехотичних пропуста или посебних околности.
- (2) У случају крађе, губитка или уништења комерцијалног документа на којем је дата изјава о поријеклу, овлашћени извозник може од царинске испоставе, у којој је извозна процедура обављена, затражити издавање дупликата на основу архивираних документације.
- (3) У случају када се изјава о поријеклу даје накнадно, овлашћени извозник мора, прије него што изјаву достави земљи одредишта, о томе информисати царинску испоставу у којој је извозна процедура обављена, односно поднијети захтјев за измјену података у извозној царинској пријави (евидентирање изјаве о поријеклу издате од стране овлашћеног извозника у поље 44 царинске пријаве).
- (4) Изјаву о поријеклу извозник може дати након извоза под условом да се иста предочи земљи увозници у периоду од двије године након увоза производа на које се изјава односи.

Члан 20.

(Измјене и допуне података)

У случају да овлашћени извозник има потребу измијенити или допунити податке наведене у Одобрењу, Сектору за царине - Одсјеку за тарифу, вриједност и поријекло подноси писани захтјев, прилаже документацију везану за измјену или допуну Одобрења и плаћа прописану административну таксу.

Члан 21.

(Укидање Одобрења)

Одобрење ће бити укинута када царински органи, поступајући у било које вријеме, утврде да овлашћени извозник више не испуњава услове под којима му је издато Одобрење или да је исто злоупотребио. У том случају Сектор за царине доноси Рјешење о укидању Одобрења.

Члан 22.

(Вођење евиденције издатих Одобрења)

- (1) Евиденцију издатих Одобрења води Сектор за царине - Одсјек за тарифу, вриједност и поријекло.
- (2) Евиденција садржи:
- а) јединствени идентификациони број, назив и адресу имаоца одобрења,

- б) број и датум запримљеног захтјева,
- ц) тарифни број робе,
- д) земље извоза за које се овлашћење користи,
- е) број царинског овлашћења,
- ф) датум почетка примјене царинског овлашћења,
- г) измјене и допуне одобрења,
- х) податке о одбијеним захтјевима и укинутим одобрењима,
- и) податке о контролама овлашћеног извозника,
- ј) додатне напомене.

ГЛАВА III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23.

(Саставни дио Упутства)

Саставни дио овог Упутства чине: Захтјев за издавање одобрења за стицање статуса овлашћеног извозника (образац из Прилога I), Изјава о испуњености услова за стицање поријекла за сваки тарифни број производа намијењеног извозу (образац из Прилога II) и Изјава о одрицању од потписивања изјаве о поријеклу (образац из Прилога III).

Члан 24.

(Одредбе о стављању прописа ван снаге)

Овим Упутством ставља се ван снаге Инструкција о условима и начину стицања статуса овлашћеног извозника из Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 46/14).

Члан 25.

(Прелазне одредбе)

Захтјеви за стицање статуса овлашћеног извозника као и поднесени захтјеви за измјене и допуне Одобрења запримљени, а неријешени до дана ступања на снагу овог Упутства рјешаваће се у складу са овим Упутством.

Члан 26.

(Ступање на снагу)

Ово Упутство ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеном гласнику БиХ", а биће објављено и на веб страници Управе.

Број 01-02-2-915-9/19
22. октобра 2019. године
Бања Лука

Директор
Др **Миро Цакула**, с. р.